

UJVIDÉKI UJRIPLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

Ifjuságunk

régi jóbarátja, Flammarion, aki bizonytalan és csodálkozó tekintetűnket és fájdalmasan szép és keservesen jó földi tájékról a néma és örök vegtelenség, az égi mezők és égi nyájak felé irányozta, most azt jelenti a vér és könny mai földi világának, hogy különböző jeleket lát az égen. Hatalmas tetszőképű egy új üstökös csóvját pillantották meg az égi vidékeken oly ismerős szemek. Wallensteinnek, a német-római császár és örök vegtelenség, az asztrológusa, a hosszú süvegű és hosszú szakállú Senno, bizonyára parányi földünknek, e nagy hangyaboly-nak háborús dolgairól mondott volna jövendőt e szokatlan égi jelekből, de a huszadik század tudósa, a különben szellemeket is szívesen idéző Flammarion szerényen és egyszerűen kijelenti, hogy a csillagok ég ez új és furcsa jelei bizonyára függetlenek és távol állók a földi dolgoktól, az arrasi csatától, az ivangorodi óriás küzdelemtől, a lánghan álló Dardanelláktól, ámbar hiszen...

Háboru évadján oly jól esik nekünk csöndes és szelíd csillagokra nézni, egy kissé elvonatközi e gyászosan tragikus földi relációktól és a végtelen űrben néma gögel lebegő bolygókra hátrítani a véresen vergődő Emberiség emberföltötti felelősségét lelkék és sorsok millióiért, özvegyek és árvák, sánták és bének, elpusztult templomok és lekaszált városok végtelen csapatáért. Ki tudja, mereng el fájdalmasan a csillagász és a költő, ki tudja, hátha ez az üstökös és az a sötét napfolt az oka mindennek? Vagy ki tudja, talán ennyi bűn és ennyi gyász miatt támadt az üstökös, a szűz és hallgatag ég iszonyatának lángoló sörényű tiltakozása és maga a Nap, minden földi meleg és élet szülője, haragjában és szegyenében elhomályosul a földi ködök és füst láttán, amelyek, mint egykoron Xerxes seregének nyilai, elveszik a világosságát a földi lelkek és tájak elől. És míg a csillagász az égi csodákhoz menekül és míg a hadvezér ágyúk és emberek légióját állítja ágyúk és emberek légiója ellen, a pozitív tudás békeslaboratóriumában, könyveit fölé hajolva, a társadalom nagy törvényszerűségének komoly kutatója már keresi e világnavalya igazi bacillusát, hogy ellene beolthassák a jövendő, boldogabb és reményteljesebb generációkat...

A Narodna Obrana-val szövetkezett délvidéki tanárok és diákok.

Ujvidéki tanár és ujvidéki diákok a vádtottak padján. — Felsőgarulási monstre-bünpör a szegedi törvényszéken. —

A szegedi törvényszéken szombaton nagyszabású hazaárulási bünpör tárgyalása kezdődik. Sztaićy Vazul zombori tanítóképzői tanár és több diák a vádtottak, akik a Narodna Obrana-val, a trónörökös párt meggyilkolását szervező hírhedt szerb egyesülettel szövetkeztek a nagyszabású megvalósítása érdekében. A bünpör előzményei még 1912. első felére nyúlnak vissza és a rendkívül érdekes részletek megdöbbentően karakterisztikus képet festenek a szerb aknamunkáról, amellyel a háboru tüzet szították. A vádiratban Pribicevics Milán és Vaszics Milán szerb őrnagyok neve is szerepel, akiknek Ferenc Ferdinánd és neje ellen elkövetett gyilkos merénylet körül igen jelentős szerepet tulajdonítottak.

A felsőgarulató tanár és fanatizált diákjai.

A monstre bünpör középpontjában Sztaićy Vazul zombori szerb tanítóképző-intézeti tanár áll, jelenleg a szegedi állami főiskola lakója, ahol tizennyolc hónapnyi büntetését tölti. Izgatás miatt szenvedte a büntetését, ezáltal nem először. Előzőleg már hat hónap és később egy évi állami fogházra ítélte a szegedi törvényszék, mind a két esetben nemzetiségi gyűlöletre való izgatás miatt.

Sztaićy Vazul görök-keleti szerb vallású, 37 éves, nős, egy gyermek atyja. Mokrinban született. Eltérő adataiból rendkívül jellegzetes fotográfia bontakozik ki. A budapesti egyetemen szerzett tanári diplomát. Rövid ideig Pakrácon működött, aztán az akkor még török uralom alatt levő Plevjében vállalt tanári állást. Az iskolát, amelyben működött, Szerbiából pénzelték. Plevjében „fajrokonai faji érzését ápolta”. Onnan három év múltán Zomborba került a szerb tanítóképzőbe. Gyakran járt Szerbiába, sűrűn érintkezett a délszláv agitációs körökkel. Tanári működését arra használta, hogy a szerb nemzetiségű ifjúságok fanatizálja a nagyszabású tőrekvések támogatása érdekében. A zombori tanítóképzővel való agitációs fészekké fejlesztette, amely szoros kapcsolatot fűzött Belgráddal.

Természetesen akadtak olyan fiatal, minden politikai belátást nélkülöző diákok, akik vakon követtek tanárukat. Sztaićy Va-

zul mesterkedéseinek káros hatására jelezte, hogy Jakovljević Aron 19 éves ujvidéki gimnáziumi tanulót, akit szintén fanatizált a nemzeti egység megbontására irányuló tanáival, izgatás büntette miatt egy évi börtönrre ítélte a törvényszék. A tanár 1912 első felében kezdett komolyabb agitációt diákjai körében. Rábirta Petrovics György 18 éves, Petrovics Borivó 19 éves, Vaszity István 20 éves, Jelesity Lázár 20 éves zombori tanítóképzői tanulókat, Kuljanics Milán 19 éves, Paics Dusan 20 éves és Tyirity Szlavko 23 éves tanítókat arra, hogy szövetkezzenek azzal a mozgalommal, amely Horvát-Szlovonországot, Bácsbodrog-, Torontál- és Temesmegyét, valamint Bosznia-Hercegovinát a magyar állam, illetőleg a monarchia testéből való kihasítására irányul.

Sztaićy tanár a nevezett diákokkal és tanítókkal elment Belgrádba és Nisbe, ahol megismertette őket a Narodna Obrana vezetőivel. A szerb fővárosban föleskették őket a nagyszabású tőrekvések végrehajtásában való közreműködésre és általános katonai kiképzésben is részesültek.

Zombori tanulók a Narodna Obrana-val.

Az 1912. tanév végén Sztaićy megbeszélte néhány diákkal, hogy elviszi őket Szerbiába, ahol majd megismerkednek a Narodna Obrana vezetőivel. A tanárnak Terzin Pál igazgató engedélyt adott arra, hogy diákjaival néhány délvidéki községbe tanulmányi kirándulást tegyen. Amikor Bázisrára értek, eltértek a meghatározott utárról és átmentek Szerbiába. Belgrádban Dacsity államnyomdai igazgató, a Narodna Obrana egyik vezetője fogadta őket. Sztaićy másnap elvezette a diákokat a Narodna Obrana helyiségeibe ahol megismerkedtek a szövetség titkárával, Vaszity Milán őrnaggal. A katonatiszt előadást tartott a vendégeknek a szerb katonai fegyverneméről, a szerb ágyúk kitűnőségéről. Hangoztatta a szerb katonai bátorságát, vázolta a komitációs-szervezet feladatát. Végül ismertette az őrnagy a Narodna Obrana intencióját, „idegen járom alól való fölszabadítását, erőszakos eszközök árán.” A tanár végül tagokul iratta be a diákokat a Narodna Obrana-ba.

Belgrádban Vaszity őrnagy gondoskodott a társaság ellátásáról. A szerb fővárosból Valjevóba, onnan Arangyelovácba mentek, ahol Sztaićy tanár hangverseny után agitációs beszédet mondott a monarchia szerbiségének Szerbiahoz való csatlakozásáról.

A körutról visszatértek Belgrádba. A társaság ott kettészakadt, egyik része hazament Zomborba, Vaszity István és Tyirity Szlavko a tanárral és szerb katonai akadémikusokkal leutaztak Nisbe, a katonai akadémia lövégyakorlatára. Nisben megismerkedtek Sztaićy régi jó ismerősével, a hírhedt Pribicevics Milán őrnaggal. Pribicevics tudvalevőleg — amint külügyminisztériumunk dossziéja is fölemlíti — osztrák-magyar katonatiszt volt, átszökött Szerbiába, ahol a vezérkarhoz osztották be. Belőle lett a Narodna Obrana egyik legtevékenyebb tagja és mint már előbb említettük, a mult év nyarán a trónörökös párt ellen elkövetett merénylet előkészítésében is tényező szerepet játszott neki. Pribicevics néhány szerb katonatiszttel előadást tartott a vendégeknek a lövégyakorlatokról és bemutatták a modern szerb ágyúk és gépfegyvereket is. Kiképzették őket a szerb fegyverekkel való bánásra, hogy a monarchia és Szerbia háborúja esetén fegyverrel is küzdhessenek „testvéreikért”. A Narodna Obrana magyarországi tagjainak azt a szerepet szánták, hogy a háborúban fölkészesse és Szerbiahoz való csatlakozásra bírják a délvidéki szerbséget.

A rigómezei politikai ünnep.

Sztaićy Vazul az ujvidéki szerb gimnáziumban is izgatott a magyar állameszme ellen. Szövetkezett Markovics Gergely ujvidéki főgimnáziumi tornatanárral, aki a vád szerint szintén rábirt diákokat a Narodna Obrana céljainak támogatására. A tornatanár Kassamin Milán és Jakovljević Aron tizenkilencéves főgimnáziumi tanulókkal és Szimity Milutin husz éves egyetemi hallgatóval 1912. június végén elment a szerbiai Kossovó-Polyán (Rigómező) rendezett politikai ünnepségre.

A rigómezei évforduló már évtizedek óta mint a szerbek legnagyobb politikai ünnepe szerepelt. Eredetileg gyászünnepe a kossovó-polyei évforduló, szomorú emlékezés a szerb cári birodalom megszűnésére. Amikor aztán a balkáni hadjárat eredményeképpen ismét Szerbiai uralma alá jutott az a hely, a rigómezei évforduló örömmünneppé változott a törökök ellen aratott diadal emlékére. A szerb állam ingyen

utazást és díjtalan ellátást biztosított azoknak az idegen államban élő szerb fajrokonoknak, akik elmentek a kosovo-polyei ünnepre.

Az ujvidéki diákok megjelenetek a rigómezei ünnepen, ahol szerb katonatisztekkel arról beszéltek, milyen szerep vár rájuk, ha a szerb csapatok betörnek Magyarországra. A szerb katonatisztek az ujvidéki tanulókat is kioktatták a szerb égyuk és fegyverek szerkezetére és használati módjára.

(Folyt. köv.)

Az ujvidéki kofa-uralom.

Aki életében csak egyszer is megfordult az ujvidéki piacon, talontul tapasztalhatta, hogy a kofák nem éppen a legudvariasabb teremtesek. Ahogy azonban mostanában bánnak a bevőkönzöngéssel, az a legmesszebbmenő jóakarattal sem minősíthető udvariatságnak, mert grombaságnak is vaskos, amit a vásárlókkal szemben megengednek. Szemenszedett trágárságok, szitkozások, káromkodások végighallgatására van kárhoztatva az az uri nő, aki a legszerényebb hangon is bátorodik a kofaaszszony önagságának észébe jutatni a hatóságilag megállapított maximális árakat. Miután pedig a városnak nincsen és egészen természetesen nem is lehet annyi rendőre, hogy minden egyes kofa mellé legalább egyet-egyét állthasson s a legtöbb uri asszony inkább üres kézzel és kosárral megy haza a piacról, semmint rendőri segítséget vegyen igénybe bevásárlásainál, egyik-másik úgy segít magán, hogy az urát küldi bevásárolni, vagy legalább is elkísérti magát az úrával a piacra. De akár az egyikre, akár a másikra, nem kapható minden férj. Egyrészt, mert a bevásárláshoz egyáltalán nem ért, másrészt, mert a legtöbbször annyi ráérő ideje sincsen, hogy a feleségét a piacra kísérhesse. Ilyen körülmények között valószínűségi mártiroság piaci fogyasztónak lenni. Még aki meg is alkudnék valahogyan a rémes drágasággal és azzal, hogy a legborzasztóbb áron a legsilányabb áruval megelégedjék, a kofanaccságák minden képzelmét felülmúló durvaságával szemben tehetetlen. Miután nem mindenki hajlandó zsákban macskát vásárolni, tanui voltunk, amint egy előkelő uri asszony meg akarta nézni, van-e már valamelyes szemé az árusításra kirakott zöld tengerinek:

— Teszi le mindjárt azt a kukoricát, — főrmédt rá a kofa, — mert úgy megrugom, hogy keze-lába török! Mondott, illetve ordított a riadtan elsiető asszony után más egyebet is, de ezeket nem lehet leírni, nem papírra való.

Máshol meg az egyik uró igénybe vette a maga igazáért a rendőrt, aki annak rendje és módja szerint és kötelességének megfelelően megvédte az uri asszonyt és a — maximális ára-

kat. Erre mindjárt három-négy fejkendő asszony összedugta a fejét:

— Persze az urakat megvédi a rendőr, de a magunk fajtájával nem törődik.

— És azután az egyik is tud valamit az urak ellen, a másik is. Szegény ujvidéki urak! Urak, akiknek nincs házuk, vagy kertjük, akik egy levélnyi petrezselyemzöldjéért is a piacra szorulnak. Még őket is leszólják és irigylük. Őket, akik talán a legjobban érzik a rettenetes drágaságot. Szegény hivatalnokok, a kik a bevonulások folytán kétszeres munkát végeznek anélkül, hogy egy krajcárnyi pótlékot is kapnának akár az árak hallatlan felszökkenése címén. De mert hívei vagyunk a demokratikus egyenlőségnek és igazságnak, odatordulunk az igazot kontyos csoporthoz:

— Mi sérelem érte magukat? — Hát... hát... hát... semmi, — szabódik az egyik.

— Tőlünk is többször kértek és vettek a kofák, mint a maximális árát, — mondja a másik.

— Aztán szolt-e a rendőrnek? — kíváncsisádkunk.

— Nem én!
— Hát melyikük fordult már a rendőrhöz? — tudakoljuk tovább.

— Én nem!
— En sem!

Végül kisül, hogy egyik sem. De azért szidják az urakat képviselő urnót, akinek volt annyi bátorsága, hogy a rendőrhöz fordult.

Az egyik árusítónál, tojást látnak. Vagy husz szép, fehér tojást.

— Hogy ez a tojás?
— Tizenöt fillér darabja!

— Tizenkét fillér a maximális ára — mondjuk nagy bátran.

— Tizenkét fillér a fene! Különben nincs eladó tojásom, ez már el van adva. Ugy-e Böske?!

— fordul a szomszéd kofához.
— El bizony! El!

— Mikor tíz perccel később visszatértünk ugyanoda, akkor éppen alkudott az állítólag eladott tojásra egy asszony, aki aztán meg is vette, darabját tizenöt fillérel. Nagyon örülhetett a vásárló asszony, mert megelégedett és boldog arccal sietett tovább tojásaival.

Egy ujvidéki honvédhadnagy bravurja.

Ősszekötötte az olaszok telefonhuzalját a miénkkel.

Derék katonáink már nem egyszer vállalkoztak arra a feladatra, hogy az ellenség intézkedéseit — a saját telefonvezetékein fel fogják, de ez csak nagyon ritka esetben sikerült, de hogy valakinek sikerüljön az ellenség telefonvezetékeit a mi telefonvezetékünkkel úgy összekapcsolni, hogy azt miénk napokon át zavartalanul használhassák, arra allig volt még példa, ezt eddig csupán H. ujvidéki honvédhadnagy tudta elérni.

H. hadnagy a délnyugati harc-téren küzd „hüség” szövetségünk: Olaszország ellen. Mint technikus a műszaki csapathoz van beosztva.

Munka közben hozzájuk ment az osztág parancsnok.

— Az ellenséges telefonhuzalt felfedezték-e valahol?

— Igen, én amott sejtem, — válaszolt H. hadnagy.

— Tudna-e embert arra, hogy valaki oda tudna férközni?

— Itt vagyok én.

— Vállalkozik rá?

— Váltalkozom.

S nekiindult egy-két emberével óvatosan, hogy elérje az ellenség telefonhuzalát. — Szerencsésen el is érték.

Itt aztán vigyázva új vezetéket kapcsolt be az ellenséges vezetékbe, hogy nyugodtan telefonálhassanak tovább. A vezetéket maguk után húzva, lassan visszerkeztek a mieinkhez.

Az osztág-parancsnok már várta őket. H. hadnagy pedig nyugodtan jelentette, hogy a munkát elvégezte. A vezérkari tiszték közül azonnal többen jöttek oda. Olasz tolmácsot szereztek. S kezdtek nyugodtan levenni az ellenség híradásait. Az olaszok persze zavartalanul adták az értesítéseket három napon keresztül. A mieink természetesen a legkényelmesebben készültek minden ellenséges akcióra.

Három nap után hogy a hadnagy nem, az olaszok is észrevették hogy baj van náluk s udvariatsággal elvágta a mi vezetékünket.

A hadi szakértő.

Van szerencsém bemutatni Gránát urat, ugyanis mint magánembert, ugyanis mint hadi szakértőt. Gránát Aladár ur, vagyis Ali Ben Gránát, tulajdonképpen magánhivatalnok, de ebben a minőségben nem tarthatna igényt különösebb fontosságra, ellenben mint hadi szakértő, annál inkább fontos. A hosszú háborúnak egy specialitása. Hadi szakértő. A sétatér egyik padján szokta tartani hadi előadásait, a melyek alaposáguk mellett, rendkívül érdekesek is. Ami Morath őrnagy a háborus sajtóban, vagy Roda-Roda, Molnár Ferenc a haditudósítás-terén, ugyanaz Ali Ben Gránát az ujvidéki sétatérén. — Nagy háboru szülte őt. Folyton a háboruval foglalkozik, arra gondol, azt tanulmányozza.

Tudóstónknak sikerült egy ilyen Gránát-féle hadi előadást meghallgatni.

*

Nagy hallgatóság foglalt helyet Gránát, a hadi szakértő, körül, a ki komoly képpel, egy karosszékekben ült és beszélt.

— Uram! Egy év zajlott le az első hadüzenet óta és önök ma is olyan tudatlanok...

(Több közbeszólás.) Ohó! Kikérjük magunknak! Hallatlan! Mit nem megenged magának ez a viziló... Na!

— Hidegvér, uraim, csak ne esofirozzák magukat olyan nagyon. Ismétlem, önök ma, midőn a háboru egy év óta tart, pontosan és tökéletesen olyan tudatlanok, mint egy év előtt voltak, a mikor kitört a háboru kitörése.

— Gott, milyen művelten beszél ez a Gránát: Kitört a háboru kitörése. És ez egy hadi szakértő. Nagyon szép.

Gránát szigorú körszemlét tartott az asztalnál, majd fontoskodva szólt:

— Ehhez maga nem ért.

Tehát, kerdezem, tudják maguk, hogy mi az egy fensik?

Mély hallgatás. Gránát önelégülten tekint körül.

— Nohát. Látják. Egy szót se tudnak szólni. Egy fensik, az egy alsó sikkak a fennsők sikkja és nagyobb hegyekben szokott előfordulni. Van alsik és fensik, ami a középben van, az a hegy.

A jelenlegi háboruban és pedig az olasz hadszíntéren van egy ilyen nevezetes fensik, nevezetesen a torpedói fensik.

— Torpedói fensik, az nem is létezik, maga Gránát. Maga talán a doberdói fensikot gondolja.

— Da haszt! Most ő jobban tudja. Maga úgy mondja, hogy doberdói fensik, mert magának egy fogalma sincs a hadi helyzetről. Tud maga, példának okáért, a stratégiai folyókról?

— Stratégiai folyók! Nicht schlecht! Folyó az folyó. Ki hallott már stratégiai folyóról. — Vagy folyó az „illető” vagy tenger, vagy tó, tav, csermel, avagy patak, de stratégiai folyó, olyan nincs.

— Maga egy hadi analifabéta, barátom. Micsoda például a Visztula? A Visztula talán nem egy stratégiai folyó? Egy közönséges folyó vagy tav, az fekszik a maga polgári medrében s folyik magának, pász. De egy stratégiai folyó, mint például a Visztula, az egy kicsit más. Először is van a Visztulának alsó folyása, aztán van egy felső folyása, azonkívül van néhány térde.

— Mije?

— Térde, maga Niemant. Még pedig több rendbeli térde.

— Hogy lehet egy folyónak . . . térde?

— Hát úgy, ahogy van, de magának erről egy fogalma sincs. Olvassa el Höfert: „Am Knie der Weichsel haben unsere Truppen den Fluss überschritten.“ A Visztula térdénél átléptük a folyót. No, most, alsó, maga hadász, szoljon most egyet. Pedig ez csak egy Visztula. Hol van még a többi stratégiai folyó? Van arról magának egy fogalma? Kezdjük el a Mazuri folyónál.

— A Mazuri folyó, az nem is foly, hanem tó, tav.

— Legyen tav. Mit fogok én magával mindig veszekedni. De — zum Beispiel — az Isonzó! Maga képes azt mondani, hogy az Isonzó, egy hegy. Kitélik magától. De hát kiad arra, amit maga össze-vissza fecseg. Én tőlem beszélhet. Az Isonzó, az magánál egy hegy és a görzi hidfőt körülbelül úgy képzeli magának el, mint a csatorna hidat a Temeriniuton. Jó. A háboruhoz érteni kell, mein Lieber. Hallgasson ide, maga ittefejtett Ratkó Dimitriev: A helyzet a következő: A mi harc-vonalunk a Tukkum környékén a ringái felső öbölnél keletre északnak áll. — Innen nyugatra délnek húzódik. Majd erősen délkeleti elhajlással, délnyugatra hajlik és innen balra, lefordulva a sarkon, északnyugat-keleti irányban vonul a Bug északi kiszögellésénél a Nyemen-vonalon a Narevig. No, értették?

— Hallja, hát lehet ezt nem érteni?

— Nohát. Csak azt akarom még a mai előadásom végére hozzátenni, hogy mikor az arcvonalunk elűz a ponthoz ért, itt áttörtük a Narewet.....

— Hallja, Gránát. Mindez szép, amit maga itt mesél, de azt a Narewet hagyja már békében, mert ütök.

— Ha maga olyan nagyon itni akar, akkor menjen az Isonzóhegyre az olaszokhoz és ne szivja itt a sétátéren az emberek vérit és a jó, friss levegőt. Ajánlom magam.

Ujvidéki polgár akar lenni ötven orosz fogoly.

Ujvidéken nagyon népszerűek a szálás vállas orosz legények. A vezetőség meg van velük elégedve, mert jó munkások. A környék népe szívesen szóba áll a muszakkal, akik este a munka befejezte után szinte keresik az ujvidékiek társaságát. A beszélgetés valami egész különös

nyelven folyik, német és szerb szó keveredik benne össze. Az oroszok között van néhány, aki egészen jól beszél németül. Az egyik munkás a háboru előtt évekig Németországban dolgozott, az orosz mozgósítás előtt ment haza. Elvitték katonának, februárig bécsülettel küzdött, akkor elfogták s most ide került.

Elmondja, hogy önként jelentkezett munkára s nagyon megörült, hogy ide osztották be, mert már unta a fogolytáborban való életet, ahol semmi szabadsága nem volt. Most nagyon meg van helyzetével elégedve, sőt azt szeretné, ha a háboru után nem kellene visszamenni, hanem itt maradhatna Ujvidéken. Állítása szerint ötven itt dolgozó orosz itt akar letelepedni, talánának ők a háboru után is munkát s ők ujvidéki polgárok szeretnének lenni, mert nagyon meg szeretnék ezt a várost s az ujvidéki népet.

Ha az a tervük nem sikerül, hogy végleg itt maradhassanak, akkor a háboru után vissza fognak ide jönni. Oroszországban nem maradnak, mert elég volt már nekik az orosz korrupció és erőszak.

Honfitársaikról általában nem a leghizelgöbben nyilatkoznak az itt lévő oroszok. Azt mondják, hogy a muszikkoknak fogalmuk sincs, hogy miért van a háboru. Az orosz paraszt mit sem tud Szerbiáról, a szarajevói gyilkosságról, Anglia és Németország versengéséről. Az orosz katonákat mindenféle tárgyú mesékkel tüzelik a háborura. Ennek dacára azt mondják, hogy az oroszok nagyon sokan vannak s egyhamar nem lesz vége a háborunak.

A háboru történetére tanítják a honvédeket.

Az Ujvidéki 6. honvédegyalozered parancsnoksága a mult heten egy rendkívül fontos és aktuális újítást hozott be a honvédek kiképzésével kapcsolatban. Már régebben gondolt a parancsnokság e minden tekintetben szükséges újítás megvalósítására, míg végül a mult hét végén a gyakorlati megvalósulás stádiumába jutott a honvédek minél öntudatosabb kiképzését célzó törekvés.

A honvédek kiképzése egy kiképzési módszertanban megállapított szabályok szerint történik és amely ugy elméleti, mint gyakorlati uton megadta a honvédeknek a dolgok legteljesebb okozati megismerését.

Volt azonban a kiképzésnek egy igen nagy hiánya, amely főleg az alacsonyabb értelmiségű egyéneknek jelentkezett. Ugyanis a háboru kitörése, a szereplő vezető egyéniségek személyei körül olyan lehetetlen és fantasztikus mesék kerekedtek, továbbá magát a háborut olyan furcsa világításba állították be a katonák, hogy a parancsnokság jónak látta a kiképzési módszertant egy újítással kibővíteni, amely újításnak a célja a kiképzés alá kerülő honvédeket felvilágosítani főbb vonásokban a háboru kitöréséről, a harctéren lefolyó eseményekről. Azután pedig ellátni azokkal a praktikus és a háboru eddigi lefolyt eseményeiből lezúrt célszerű és hasznos tapasztalatokkal, amelyek a harctéren kerülő honvédek helyzetét könnyebbé és biztosabbá teszik.

Az ujvidéki honvéd gyalogezred parancsnoksága ezért elrendelte, hogy a jelenleg kiképzés alatt álló ujoncokat csoportokba osszák és minden egyes ujonc csoport délutánonként elméleti oktatást kapjon, amelynek keretében a harctér már megjárt honvédtisztek népszerű modorban ismertetnék meg a honvédekkel a világháboru kitörésének az okait, a szereplő személyeket, azonkívül a harctéren szerzett benyomások és tapasztalatok alapján közölnék a honvédekkel a harcmodorban beállott változásokat.

A honvédeknek ezen kiképzése a héten kezdődik meg, amely ezentul a kiképzési módszertan rendes kiképzési ágát fogja képezni.

HADI ZÁSZLÓSZÖG IN MEMORIAM 1914—1915.

Az a titáni küzdelem, melyet Ausztria-Magyarország, hűséges és nagy szövetségeseivel, Német országgal közel egy esztendeje — mondhatni — a fél világgal folytat, annyi babért font már a diadalmas szövetséges fegyverekre, hogy az már ma is méltán bámulatba ejti e világháboruban érdekelt és nem érdekelt népeket egyaránt. S ha majd fölkel a történelem napja s megvilágítja mindazt, amit ma szorongó ellenfeleink keserű és irigy hallgatással a homályba iparkodnak temetni, — soha dicsteljesebb napokat még nem fűzött Clio a világtörténelemben.

S amikor kérdezzük, hogy mi az oka annak, hogy zászlóinkat győzelemlől-győzelemlre viszik katonáink, erre csak két feleletünk lehet. Az egyik az, hogy

hadseregünk minden egyes tagja, a legelső vezetőtől a legutolsó katonáig tudja, hogy igazságos ügyért fogott fegyvert. Ez a tudat fokozza lelki és testi erejét, ez aczélozza meg a kardját s e miatt seprí el maga előtt, a részben haszonlesésből, részben öntudat nélkül harcba vitt ellenfeleinek százezreit és millióit. De van még egy másik tudatos érzése, amely nem értékelendő kevesebbre amannál. Tudja, hogy miatt hős katonáink a harctérek véráztatta földjén száguldottak diadalról diadalra, itthon az apák és testvérek, a nemzet egész fegyvertelen zöme, szintén diadalmasan megvívta csatáját. Megvívta keze munkájával, takarékosága gyümölcseivel és amit elsősorban kellene említeni, lángoló hazaszeretetének áldozatkészségével. Tudja, hogy bármily veszedelem érje őt a harczmezőn, az itthonmaradottak nem feledkeznek meg gondoskodni róla s hozzátartozóiról.

Künn a harczmezőn a nemzeti kardja, itthon pedig szive győzhetetlen erővel sugározza be Szent István koronáját. Helyesen mondta Magyarország miniszterelnöke egyik beszédben, hogy: „vadjon ennek a nemzetnek minden fia, ennek az országnak minden polgára nem mutatja-e az áldozatkészség, a jótékonyág folytonos példáiban, hogy a háborunak abban az irányban is meg van a maga buzdító, felemelő hatása, hogy a jótékonyág, a szeretet jótévő nemtője áldásosabban működik most, mint a béke mindennapi foglalkozásai között?”

Valóban a háboru megérteti az emberekkel, hogy nem állhat minden egyes egység ugyanazon a helyen, de bárhol áll is, szolgálhat és kell is szolgálnia a közös cél elérésére.

Ennek tudatában fordulunk újból a hazafias magyar társadalomhoz, hogy a jótékonyág gyakorlásának egy újabb forrását nyissuk meg számára.

Egy művészi kivitelű, bronzból készült Hadi Zászlószöveget hozunk forgalomba, amely díszes tokkal együtt darabonként 15 koronába kerül.

Azok a néma zászlók, melyek nem harcztereken lobognak, hanem itthon maradvá szimbolizálják az egyes erkölcsi testületeket, egyleteket, társulatokat, jogi személyeket stb, nem lehetnek el anélkül, hogy egy egységes jelvénytől a most folyamatban lévő nagy korszak emlékeit meg ne örökítsék.

Nem maradhat el e jelzés az egyházi zászlókról sem, amelyek a mennyei dicsőséget hirdetik,

— hirdessék egyuttal vitéz hadseregeink földi dicsőségét is.

Hirdessék az igaz ügy diadalát, melyért küzdünk, diszelegien ott e szög minden zászlón, az igazság győzelmének emlékére, megörökítésére annak, hogy Magyarország fennmaradásáért és egy újabb, dicsőbbnél is talán boldogabb ezredé megalapozásáért folyik a küzdelem: In Memoriam 1914—1915. — mint e Hadi Zászlószög jellegé mondja.

De nem fogják elmulasztani e jótékonyági vállalkozásunk támogatását bizonyára a hatóságok, vármegyék, városok, községek, iskolák és köztintezetek stb. stb. sem, melyek mindegyikének van legalább egy-egy zászlaja, mely ott lógob megfelelő helyén már most is, mikor megjön a messze harczterekről a dicső diadalnak hire és kigyulladnak az örömtűzek a legkisebb kunyhótól a királyi palotáig.

Sőt hogy azok se szoruljanak le a jótékonyág ez újabb teréről, kik zászlókkal nem rendelkeznek (asztaltársaságok, bankok, pénzintézetek, magánosok stb.), gondoskodott az Országos Hadsegélyző Bizottság arról is, hogy a Hadi Zászlószög passe-partoutba, vagy márványba illesztve, a falon mint dísz tárgy, esetleg elnöki asztalon, mint levélnyomó, külön megrendelésre szintén forgalomba hozathassék.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság Jelvényosztálya nem fog ismerni fáradságot, hogy a hazafias közönség szívéhez és a társadalom minden rejtékéhez hozzáférközzék, meg vagyunk róla győződve, hogy viszont az itthonmaradottak lelkes és áldozatkész serege hű marad önmagához s nem zárja el nemes szívét e vállalkozásunk előtt, főleg akkor, midőn ez alkalommal egyesületekhez és más alakulatokhoz fordulunk, amelyeknek a hozandó áldozat bizonyára könnyebb, mint az eddig már amugyis erősen igénybe vett magánszemélyeknek.

Legyen szabad még azt a kérelmet is intéznünk az összes egyesületekhez és társulatokhoz, hogy a Hadi Zászlószöveget, a mai nagy idők emlékére és mindenkinek épülésére egy hazafias ünnepély keretében zászlójukba beleilleszteni s az ünnepély napjáról osztályunkat értesíteni kegyeskedjenek.

Vitéz katonáink megérdemlik, sőt elvárhatják tőlünk, hogy a bennük élő erkölcsi erőket ezzel is fokozzuk, mert mint gróf Andrássy Gyula mondotta: „a világháborút erkölcsi tényezőzők fogják eldönteni, és az fog győzni, aki ügyének igazságában és győzelmében erősebben és tovább tud

hinni, aki erősebben tud akarni, és többet tud szenvedni”.

És minthogy a magyar sziv eddig sem mutatkozott kevesebbnek a magyar kornál, s mint-hogy e viharból Szent István koronájának tündöklő sugárzásban kell kikerülnie, minden kövön csillogjon ott nemzeti érvényesülésünk és haladásunk fénye, vérünkkel tegyük pirosabbá rubintjait, a jótékonyág nemes tűzé-vel pedig tegyük ragyogóbbá aranyát.

Ujvidizsgálják a nélkülözhetlenek névsorát.

Az ujvidéki polgármesteri hivatalba most nagyon érdekes leirat érkezett a belügyminiszteriumból. A leirat után igen valószínű, hogy a városvezetés teljesén új felülvizsgálatok alá esik a tisztviselők és a városi alkalmazottak nélkülözhetlensége.

A kormányrendelet ugyanis föl-szólítja a város polgármesterét, hogy vegye a legszigoribb újvizsgálás alá azoknak a városi tisztviselőknek és alkalmazottaknak névsorát, akik most nélkülözhetlenség címén föl vannak mentve a katonáskodás alól. A vizsgálat után a kormány azonnal jelentést kér arról, hogy kik a kevésbé nélkülözhetlenek, mert ezek közül az állásukat és a tiszteket behívják.

A leirat a leggyorsabb elintézés alá kerül. Ujvidék azonban a tisztviselői és alkalmazottai sorából a most nélkülözhetleneknek kimondottakat egyáltalában nem pótolhatja, így más eredménye nem lesz ennek a leiratnak, amely az ország összes törvényhatóságaihoz elment.

HIREK Három kereszt.

Az állomásra kijött a felesége, meg a három gyereke. Elbucsuztak tőle, sok-sok szerencsét kívántak neki. Aztán fityűl a katonavonatot és elvitte őt az orosz harctérre. Az orosz harctéren német csapatok mellett harcolt, mégpedig úgy, mint egy hős. Halálmegvetéssel, végtelen bátorsággal. Hősiességéről még odaát, az oroszok között is legendák keringtek. És a jutalom nem is maradt el. Megkapta a vaskeresztet. Büszkén viselte gomblyukában, mert ha senki, ő rászolgált.

Az első keresztet . . .

Aztán tovább harcolt. Talán még sokkal nagyobb elzántsággal,

vitézséggel, mint ezelőt. Mindig elől volt. A rohamoknál ő volt az első, aki kiugrott a lövészárokból.

Rajta! rajta! kiáltotta akkor is, midőn egy golyó szíven találta. Megtántorodott és a földre zuhant.

Végző erejét megfeszítve feltámaszkodott a jobbkarjára s nézett mosolyogva a bajtársai után, a kik kiverték az oroszokat az állásaikból. Aztán csendesen lehunyta a szemét. Katonák jöttek és felvették. A falu temploma mellett temették el. A pap egy rövid imát mondott s a bajtársak egy fakeresztet tűztek a sírjára.

A második keresztet . . .

Sokáig nem jött hír róla. Otthon a felesége imátkozott mindennap érte. „Bár csak írna már”. Talán csak nem történt valami baj? És nemsokára aztán megjött a szomorú hír. . . . Hős volt és meghalt a hazáért!”

Szomorú napok virradnak azóta a kis családra. Az anya éjjel-nappal dolgozik, csakhogy megkereshesse gyermekeinek a mindennapi kenyeret. És munka után, ha pihenőre tér, mázsás sulyként nehezedik rá a sok gond.

Es roskadozik, meg-megbotlik ama kereszt alatt, melyet neki ezen az életen át végig kell vonszolni. Végig, az ő kálváriájár.

A harmadik keresztet . . .

A Bácsmegeye az ujvidéki kitüntetésekéről. A „Bácsmegeye” regisztrálva Pamlényi Gábor rendőrtanácsos és Payerle Nándor rendőrfőkapitány kitüntéseit, ezekkel a meleg szavakkal emlékezik meg róluk: „Mindkét kitüntetés derék, lelkiismeretes, földadata magasiatán álló tisztviselőt ért. Pamlényi Gábor, ki fiatal kora mellett már jó néhány esztendeje vezet az ujvidéki határrendőrségi hivatal, ebben az állásban pályafutásának legelején olyan eredményeket és sikereket ért el, hogy a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével jutalmazta. Mostani előkelő kitüntetését annak az emberleltti, céltudatos, a nehéz idők követelményeit kielégítő nagyhorderejű tevékenységének köszönheti, melyre a Szerbiával való háboru ideje alatt fejttét ki. Payerle szintén komoly és ügybuzgó vezetője az ujvidéki rendőrfőkapitányi hivatalnak. A déli háboruban Ujvidék csomópontja a polgári és katonai közlekedésnek. A háborus előintézkedések sulypontja jó ideje ide nehezedett. A rendőrfőkapitányra tehát nehéz és felelősségteljes feladat hárult, hogy a közbiztonság és a közrendészet állapotát a helyzetadta kívána-

lomnak megfelelően fentartsa. Payerle ezekben a súlyos időkben méltónak bizonyult sok körültekintést igénylő állása betöltésére. Ezt ismeri el a királyi kitüntetés.

Kitüntetés: Ernst Béla volt ujvidéki törvényszéki joggyakornok, akit innen a székszárdi törvényszékhez jegyzővé neveztek ki, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért immár a második kitüntetést kapta. Előbb a II. osztályú vitézségi érmet kapta, most pedig hadnaggyá léptették elő és az I. osztályú vitézségi éremmel tüntették ki.

A favágás ára pécssett és ujvidéken. A Pécsi Napló legutóbbi számában olvasuk ezeket az irigylésemelőt sorokat: „Pécs sz. kir. város rendőrfőkapitánya értesíti a közönséget, hogy a m. kir. belügyminiszter körrendelete értelmében az elsőrendű szükségletek kielégítésére szolgáló cikkek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul magas összegben megszabni nem szabad. Miután több panasz merült föl, hogy a kézi erővel dolgozó favágók a favágási és fafűrészelési árakat aránytalanul magas összegben szabják meg, értesítem a város közönségét és a favágókat, hogy mindazon esetben megindítom a kihágási eljárást, ha egy öl fának háromszor, vagyis négy darabba, elfűrészeléséért és felvágásáért az összerakkal együtt a favágók 14, négyzeréért, vagyis öt darabra, pedig 16 koronánál többet számítanak. A büntetés a körrendelet szerint 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel. Ujvidéken ellenben egy öl favágása minimum 24 koronába kerül. Hisszük, hogy a piac rendezése után a favágás kérdése is rendezve lesz.

A rokkant katonák javára 1915 évi augusztus hó 8-án a lövőerde kerthelyiségében nagyszabású népnepély kertjében hangverseny rendez az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör. A hangverseny 2 részből áll: délután 4 órai kezdettel és este 7/9 órai kezdettel. A műsorból kiemelendő Horváth Lajos ünnepi beszéde; Vujkovic L. Kaca alkalmi szavazata; Bergmann Karola éneke; Schuchter Albin zeneszáma; a Tarján Oszkár főhadnagy parancsnoksága alatt álló 52-es örkülönitmény énekkarának számai Köberling Károly karnagy vezetésével; Rákossy Ferenc jeles komikus számos jelenete; Járányi Alfréd kupléja; Takács László magánjelenete; Köberling Károly tréfi; a postásdalárda énekszámai stb. A zenét Dickán, Sipos, Ficinger és Mengli féle helybeli ze-

nekarok tekintettel a jótékonycélra díjtalanul szolgáltatják. Értékesnél értékesebb tárgyak gyűlték már eddig is össze a tombolára. Lesz díjtételek nagyon értékes díjakkal, virág és konfetti csata, állatvásár, szórakoztató mutatványok. Beléptidij személyenként 1 korona.

Kitüntetett ujvidéki hős. A király az ellenséggel szemben az északi harctéren tanusított hősi vitészségéért kitűnő földinket *csabrendeki Balassa Győző dr.* az I. o. nagy ezüst vitészségi éremmel tüntette ki. *Balassa Győző dr.* — *csabrendeki Balassa* Henrik takarékpénztári vezérigazgató fia — a háború első napjától kezdve a kecskeméti huszároknál teljesít megbecsülésre méltó szolgálatot és az északi harctéren az ellenséggel szemben ismételt tett tanubizonyoságot személyes bátorságáról, a magyar virtusra emlékeztető hősiességéről. A kitüntetett ujvidéki hős királyi elismertetése a legszelebb körben nagy örömet keltett.

Öt iparmunkás jutalma. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara körzetébe tartozó ipari munkások jutalmazására a folyó évben is öt egyenként 100—100 koronás jutalmat és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt ad oly munkásoknak, kik legalább 15 évig megszakítás nélkül tényleges ipari munkában alkalmazva voltak. Bővebb felvilágosítás az ujvidéki ipartestületnél nyerhető.

Árvák alapítványi helye. A m. kir. honvédelmi miniszter f. é. július 25-én kelt 171301/21.1915 sz. rendeletével közli Ujvidék város tanácsával, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósága által boldog emlékeztető József főherceg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója emlékére, a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvái vagy félárvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül jelenleg József fiárvaházban egy, az Erzsébet leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, melyre nézve a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül, Ó császári és Királyi Fenségtől József főherceg urat illeti meg.

Egészségügyi jelentés a július 26-tól augusztus 1-ig terjedő hétről. Bejelentettek 2 vörhenyt, 1—1 diftériát és kanyarót és 5 tifusz esetet. A tifusz esetek száma július hónapban emelkedő. Igunk mély kuti v. ásványvizet, óvakodjunk a forralatlan tej és nyers gyümölcstől, ételneműeket óvjunk meg gondosan a legyek-től. Kézmósság evés előtt, követeljük a kézmósság lehetőségét vendéglőben is.

Árverés a vasuti raktárban. A Máv. igazgatóságának hivatalos értesítése szerint a kézbesíten árúk árverése az ujvidéki pályaudvar teherárúraktárában e hó 27-én d. e. 9 órakor lesz.

A D. M. K. E. könyvtára helybeli központi könyvtára az országos közművelődési tanács adományából Mikszáth Kálmán összes műveinek díszkötéses példányaival gyarapodott. A D. M. K. E. könyvtára mintegy 2000 kötetet számol, a legjobb íróink műveit foglalja magában, Rákoczy Ferencz ut 29 szám első emeletén van elhelyezve, és a tagoknak valamint a háboruban megsebesült üdülő katonáinknak rendelkezésére áll. Könyvtárok minden vasárnap délelőtt 10—12 óráig tartanak.

Felölös szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

Rablógyilkosság a szegényházban.

Érdekes rablógyilkosság foglalkoztatja az ujvidéki kir. törvényszék vizsgálóbíráját és az ügyészséget.

Misits Glisa és *Novákov* Jovan mindketten az ósói szegényház lakói voltak, ahonnan ki-kijárogattak munkába és aztán keresményükkel este oda visszatértek. Így történt ez mult hó 21-én. *Misits* Glisa délig csépelt, délután pedig a keresményen pálinkát ivott, berugott és este hazament. Lefeküdt, egy ideig aludt is, de úgy látszik a pálinka égette a gyomrát, felkelt kiment a konyhába vizet inni. A konyhából nyitott *Novákov* Jovan szobája. *Novákov* felébredt és midőn látta, hogy *Misits* motoszkál a konyhában, megkérte őt, hogy hozzon neki pálinkát. Adott is neki pénzt, ez el is ment, azonban a pálinkát utközben megitta, s így anélkül tért vissza. Ezen összeszólalkoztak, de ő bement a szobájába és lefeküdt aludni.

Ami ezután történt, arra *Misits* már nem emlékezik, mert elvult teljesen azva.

Reggel azonban *Novákov* Jovánt nagy vértócsában halva találták az ágya előtt, mellette feküdt *Misits* baltája, amelyet pedig saját vallomása szerint ő mindig az ágyában a feje alatt szokott őrizni, szebei kivoltak forgatva és három korona késpénze hiányzott.

Misits nem tagadja, de nem is ismeri be, hogy ő volna a tettes, hanem azt adja elő, hogy annyira be volt rugva, hogy teljesen öntudatlan állapotban volt, s így nem is emlékszik arra, hogy mi történt.

Valószínűnek látszik és ezt támogatja minden adatt, hogy a pálinkán összevetek, *Novákov* szemrehányást tett talán neki, hogy miért itta meg az ő pénzén vett szeszt, amire *Misits* a szobájába ment elővette baltáját

azzal visszament *Novákov*hoz és egy jól célzott fejszezáppással letűtötte. Azután pedig, mint aki legjobban végezte dolgát visszament szobájába és tovább aludt.

A megejlett boncolás — amelynél a vizsgálóbíró, az ügyész és a törvényszéki orvos vettek részt — megállapította, hogy *Novákov* a fejsze csapástól azonnal meghalt.

Korény-Scheck Vilmos vizsgálóbíró új lenyomatokat készített és azokat a bűnjelekkel együtt daktiloszkópiái összehasonlítás és az azonoság megállapítása végett Budapestre küldötte. Így tehát rövidesen erre a gyilkosságra világosság fog derülni.

ad. res. 6. szám.
kapt. 1915.

Hirdetmény.

A várparancsnokság által, ellenes repülőgének elleni védekezés tárgyában 2264/IV.-915. sz. a. kelt megkeresése alapján elrendelem, hogy ellenséges repülőgének a város fölé érkeztekor mindenki vonuljon a házakba és keressen fedezéket, nehogy a ledobott bombák vagy saját lövedékeink visszaeső szilánkjai veszedelmet okozzanak.

Ajánlatos az üzletek vasfüggönyeink lebecsajtása s a kapuk betevése is.

A piacon állomásozó kocsiaknak ilyen alkalmakkor haladéktalanul a templomudvarra kell vonulniok. Figyelmeztetem a lakosságot arra is, hogy a várparancsnokság közégi mindazokat, akik az elrendelt óvintézkedéseknek továbbá a helyszínen rendelkezésnek haladéktalanul eleget nem tesznek — szükség esetén nyomban le fogják tartóztatni.

Ujvigék, szab. kir. város renőrfkapitányi hivatala, 1915. évi július hó 31-én.

Payzerle
főkapitány.

22120—22264. szám
kig. 1915.

Figyelmeztetés.

Kapcsolatban a gabonabevásárlás tárgyában folyó évi július hó 28-án kibocsátott 21958/1915. sz. felhívással, annak kiegészítésével még arra hívom fel a nagy közönség figyelmét, hogy a m. kir. kormány f. é. július hó 27-én 2813/1915. M. E. szám alatt kelt rendeletével feljogosította malomvállalatokat, hogy a saját törvényhatóságuk területén lakó fogyasztóktól-bizonyos korlátok között liszt szállítására, illetőleg ennek erejéig gabonabevásárlására írásbeli megbízásokat vállalhassanak.

A helybeli Háfner és Faith féle malomvállalatt tulajdonosai ez ügyben oly értelmű kijelentést tettek, hogy nevezettek ilyen liszt szállítási megbízást a megöröndő gabona 10%-ért vállalnak és elporlásra 2%-ot számítanak. A közelebbi feltételekre nézve az illető malomvállalattal esetről-

esetre közvetlen eszközöndő megegyezés irányadó.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsa 1915. évi július hó 31-én.

Profuma Béla
polgármester.

439. sz. 1915.

Hirdetmény.

A palánkai hajórakodó meghosszabbításánál mintegy 70 ezer köbméter földfeltöltés készítését rendelte el a földmiveltésügyi Minister ur. Azok a vállalkozók kik e munkát elkészíteni akarják, további felvilágosítás nyereség végett forduljanak az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalhoz, hol a kívánatos felvilágosítás azonnal megfogják kapni.

Ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatal.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. közjegyző közhírré teszem, hogy különféle angol férfi ruhászövetet (8 megkezdett vég, körülbelül 47 m.) 1915. évi augusztus hó 10. napjának d. u. 3 órakor közjegyzői irodámban, Ujvidéken Erzsébettér 1 szám, megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek kézpénz fizetés mellett elfogok adni.

Ujvidék, 1915. évi július 31-én.

Szlávy János
kir. közjegyző.

Egy különbejáratu bu-torozott utcai szoba azonnal KIADÓ.
TÖKÖLY IMRE-U. 2.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel van szerencsénk a n. é. Közönség becses tudomására hozni, hogy Haltéren levő üzletünket f. évi augusztus 1-én Buzatérre „Fekete Sashoz” címzett vendéglő helyiségeibe helyezzük át, ahol is igyekezni fogunk, hogy t. vendégeinket, jó ételek és italokkal, valamint pontos kiszolgálással kielégítsük.

Kérve b. pártfogásukat és számos látogatást, maradtunk kiváló tisztelettel

Jankovics Imre és neje
1—6 vendéglős.

ÜGYES VENDÉGLŐS

Tovarnik nagy vendéglő részére kerestetik. A horvát nyelv ismerete megköveteltetik. Ajánlatokat Frank Testvérek, Tovarnikra küldendők.

BENZOLINE A BENZINT TELJESEN PÓTOLJA!

MOTORTULAJDONOSOK!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy nem szükséges többé:

- 1.) Benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés.
- 2.) Nem szükséges a gyújtófej melegítése.
- 3.) Nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani hanem:

Benzoline minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron való minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.
Benzoline használatánál a motor könnyen indul.
Benzoline használatban rendkívül olcsó, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bebizonyítsam, gyáramban a következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemenben:

- 1.) Climax
- 2.) Lux
- 3.) Langen & Wolf
- 4.) Osers & Bauer
- 5.) Daimler
- 6.) Polke
- 7.) Warchalovsky
- 8.) Benz
- 9.) Pohl
- 10.) Mayer.

Oly egyéneknek, kik magukat hatósági bizonyítvánnyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazásköltségeit megtérítem.

A benzoline ára egész waggon vételnél 110.— Korona

A benzoline ára fél waggon vételnél 115.— Korona

Kisebb vételnél 125.— Korona

helyi bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétel rendeléseket nem eszközölök.

M. ELFER, WIEN I. Krugerstrasse 3.